

Lačnim meščanom in delavcem v premislek!

(Iz peresa evropskega kmetovaleca.)

Dan za dnevom se slišijo pritožbe in očitani meščanov in tovarniških delavcev nasproti kmetom, kakor da bi le-ti bili krivi vsega glada in ubožstva, ki stiska v tej svetovni vojni človeški rod. Očita se posebno, da kmetje s svojimi oduševskimi cenami za svoje pridelke hočejo popolnoma izstradati in izmordati meščane in delavce. Oglejmo si torej to stvar v pravi luči in prepričali se bomo, da noben stan ne žrtvuje toliko v korist domovine, kakor ravno kmeti-ki stan.

Najboljše delavske moči, to so moški, so kme-tom odtegnjene. Ni čuda torej, da se pridelek živeža od leta do leta bolj krči. Nesrečna rekvizicija živine je povzročila, da ni več dovolj gnoja za njive; trav-nikov tako ne upoštevamo več, ker krme ne bomo po-trebovali, ko več živine ne bomo imeli. Tudi njive se ne bodo mogle več obdelovati, ker primanjkuje vpre-žne živine. Sicer pa se brez gnoja ne izplača delo. Blizamo se torej še slabšim časom. Da pa kmetje ni-so krivi vedno rastoči draginji in da kljub precej vi-soki ceni še svoje pridelke pod izgubo prodajamo, hočem dokazati s golimi številkami.

Vzemimo n. pr. en oral njive, ki bi po sedanjih cenah stala kakih 2000—3000 K. Na to njivo vsejemo pšenico. Da bo pšenica kaj obrodila, je najprej po-trebno, da ji dobro pognojimo. Na en oral njive je potrebno kakih 20 voz gnoja in s tem še ne bo pre-več pognojeno. Voz gnoja računimo po slabi ceni le 5 K, torej 5 krat 20 K = 100 K. Semena potrebujemo najmanj 100 kg., — 70 K. Voznik, ki je vozil gnoj, le zaslužil 20 K. Dva nakopača in tisti, ki je gnoj raz-fresal s hrano vred po slabem računju stanejo tu-di 20 K. Oranje in sploh vsa setev je stala zelo po-ceni računju tudi 20 K; torej vsa setev stane 230 K. Sedaj je delo opravljeno do žetve. Da se spravi žetev, je potrebno najmanj trih delavcev z dnevno plačo za sedanjih čas slabo računju po 5 K, skupaj 15 K. Voznja in sploh spravljajo pod streho bi sta-lo tudi najbolj poceni 15 K. Da se pšenica omlati, je treba dveh mlatičev na tri dni z dnevno plačo 5 K, torej 30 K. Pridelovalni stroški znašajo po jako pe-nem računu 290 K. Davek od njive znaša približno 10 K. Ako računamo obresti od kapitala, ki leži v njivi, in sicer vzemimo nizko sedanjo ceno 2000 K z vojnoposojilnim odstopkom 5%, tako bi znašale ob-resti 110 K. Vsi stroški pridejo po najbolj cenem ra-čunu na 410 K. Na tej njivi pa bi zrastle v srednje-dobri letini okrog 5 q zrnja. To se proda po dovolj-jeni najvišji ceni 1 q za 70 K. Za zrnje bi se to-rej dobilo 350 K. Stroški 410 K in dohodek 350 K! A vendar se očita poleg tega kmetom oduševstvo in — brezsrčnost!

Sedaj si pa oglejmo še stvar od druge strani, in sicer reči, ki so neobhodno potrebne tudi za kme-te. Ustavimo se pri obleki. Ako si hočeš kupiti le 1 srajco, moraš odšteti najmanj 150 K. Par čevljev pa stane najmanj 200 K, kajti že par podplatov stane 70 K. Ako si hočeš in tudi moraš kupiti celo obleko, ta-ko moraš prodati že dobro kravo ali pa pitanega vo-la in se srečen si, če kje kaj dobiš. Ako si hočeš o-bleko malo pokrpati in si v ta namen kupiš špulo su-kanca, moraš dati zanj najmanj 60 K. To je znesek, ki bi v prejšnjem času zadostoval za celo obleko. A sedaj si pa oglejmo še orodje, ki se rabi pri obdelo-vanju zemlje, n. pr. motiko ali koso, ki je stala prej 2—3 K, stane sedaj 10—20 K. Pri vozu se zlomi ko-lo. Stane sedaj 150—200 K. Prej ni stal cel voz toli-ko. Ako hočeš imeti nov voz, moraš dati zanj znesek, ki bi v prejšnjem času zadostoval za močen avtomo-bil. Do sedaj se še je za silo izhajalo, ker so bili polni hlevi živine. Kaj bo pa za naprej, ko so hlevi izpraznjeni? To pa mora priznati vsak norec, da ži-vina ne raste tako naglo, kot gobe po dežju.

Iz zgoraj nevedenega se torej lahko vsak pre-priča, kako krivično se obsoja kmet, ki v svojo last-no izgubo preživlja vse stanove. V zahvalo pa mora svoje potrebščine plačevati do stokrat dražje v pri-meri s ceno njegovih pridelkov. Ko bi mi dobili par podplatov za 1—2 K, bi z veseljem prodajali svojo živino, ako bi jo imeli, za 1—2 K žive teže. Ako bi mi dobili špulo sukanca za 20—30 v, bi tudi za to-le ceno lahko oddali svoje zrnje.

To naj bo torej meščanom in delavcem v prev-darek, da ne bodo mislili, da je z vojno nastopila za kmete zlata doba.

gosti meji vzhodno od francoske trdnjave Nancy pri mestu Parroy. Odkar je Nemec na to mejo neda-jeto

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču so naši zavzeli z nenadnim napadom tri visoke sovražne gore in si-ker Punto di San Matteo, Monte Mantello in Vrh le-denikov. Vse tri zavzete gore so visoke čez 3500 m. Sicer se pa vrše na celi fronti živahne sovražne pri-prave za novo ofenzivo. — V Palestini živahni boji severno in vzhodno od Jeruzalema zlasti ob re-ki Jordan, kjer se Angleži pripravljajo na novo ofenzivo. — V Rusiji prodirajo od severa in juga angleške čete vedno globlje v osrednjo Rusijo, na vzhodu pa Japonci in češko-slovaške čete vedno glo-blje v Sibirijo.

Razne politične vesti.

Bavari za Jugoslovane. To čini se je mudi odličen Bavarec-katoličan v Mariboru. Učenjak se vrlo zanima za jugoslovansko vprašanje. Pravi: V Nemčiji je vsenemško časopisje skušalo celo katoliča-nom ostuditi jugoslovansko gibanje, češ, jugoslovansko agitacijo vodijo sami prostozidari in veleizda-jalci. Čez mejo ne dovolijo niti enega spisa, ki bi nemškimi katoličanom pojasnil opravičenost jugoslo-vanskega vprašanja. Kako se je začudil mož, ko je izvedel, da n. pr. mariborski Slovenci, ki štejejo nad 15.000 duš, nimajo ne ene slovenske šole, da grški Slovenci, ki jih je gotovo nad 50.000, nimajo ne ene-ga svojega učnega zavoda, istotako se godi Sloven-cem v Trstu. Ko se mu je pojasnilo, da nam pošilja vlada same tuje-uračnike, da preganja cesarju in domovine zveste Slovence kot pse, je učenik mož re-kel: Sedaj vidim, da je ustanovitev Jugoslavije res upravičena zahteva. Gospod doktor, ki zavzema, na Bavarskem veleodlično mesto, potuje na naš jug, da natanko prouči naše gibanje. Ponovno je izjavil, da se lahko zanesemo: bavarski katoličani priznavajo opravičenost našega bojevanja za svobodo in neod-visno Jugoslavijo.

Nemško zborovanje v Weizu. Dne 8. t. m. se je vršil v Weizu na Srednjem Stajerskem vsenemški ljudski shod, na katerem so soglasno sprejeli reso-lucijo, v kateri zahtevajo: Da naj se najodločnejše za-ruči, znana slovenska veleizdajalska stremeljenja", pri čemer se merodajne oblasti ne smejo plašiti niti pred skrajnimi sredstvi sile; nemškemu narodu se morajo brezpogojno zagotoviti pripadajoče mu predprave, in vodstvo v državi; uvesti se mora nemški državni jezik in izpolniti vse druge nemške zahteve; prepre-čiti se mora ustanovitev jugoslovanske države in o-hraniti nemškimi alpskim deželam svobodno pot na morje; drugače pa Nemci nimajo namena, da bi ne-nemskim narodom v Avstriji delali nasilje ali jih za-tirali; nemški poslanci se pozivljejo, naj se v obram-bi nemškega naroda in avstrijske države tesno zdru-žijo brez razlike strank in delajo v vsem sporazum-no z nemskim narodnim svetom; ako tega ne bi sto-rili, jim bo nemško ljudstvo odtegnilo svoje zaupan-je." — Nemci torej že odnehujejo. Nikjer ni več tiste razboritosti za nadaljevanje vojske, kakršna je še bila pred dobrim mesecem. Dogodki na zapadu so pokazali, da Nemci niso več vseomogoči.

Sklepanje finančnega odseka. Finančni odsek avstrijske državne zbornice je bil sklican na torek, dne 10. septembra. Na dnevnem redu je več novih davčnih vladnih predlog, kot davek na vino, davek na penec vina, davek na premož, na sladkor, na pridobitino, na zemljišče, torej samo taki davki, ki zadenejo kmeta in revnejše prebivalstvo, ne pa tudi onih oseb, ki so si v tej vojni nakupili razne mili-jone. — V torkovi seji finančnega odseka sta govo-rila ministrski predsednik Hussarek in finančni mi-nister Wimmer. Oba sta naglašala potrebo novih da-vkov, kajti državni primanjkljaj znaša to leto že 19 milijard K. Slovenski poslanec Jaro je predlagal, da se dnevni red spremeni tako, da se naj kot prva točka razpravlja o zvišanju cen za kruh. Ta predlog, kakor tudi predlog, da se izpusti iz vojaške službe 600.000 mož, ki niso sposobni za vojaško službo na fronti, je bil odklonjen, naker je odsek razpravljal o o davku na penec vina. Vladna predloga je bila sprejeta. Sprejet je bil tudi a večina glasov predlog, da finančni odsek nadaljuje razprave o raznih no-vih davkih.

Čehi se ne odpovejo Slovaški. Češki poslanec Zahradnik je izjavil v razgovoru z urednikom nekega ogrskega lista, da se češki narod ne odpove svoji zahtevi po ogrski Slovaški za nikako ceno, naj se z-godi karkoli; če sta Dunaj in Budimpešta tudi pri-pravljena, da se pogodita, je zdaj že prepozno. Čehi ne odnehaajo niti koraka od svojega načrta. V Ljub-ljani nečujno sprejeto geslo „Od Trsta do Gdanskega" ni publici in vsirajali bomo za skupno stvar do končne zmage.

Politična posvetovanja na Dunaju. Pretekli te-den so se mudili na Dunaju nemški državni tajnik za zunanje zadeve pl. Hintze, nemški podtajnik za zunanje zadeve ter višji nemški častnik, kjer so se vršila razna važna posvetovanja med avstrijskimi, o-grskimi in nemškimi državniki, kot o poljskem vprašanju, katero je treba čimprej rešiti. Toda gre se ne le za rešitev poljskega vprašanja, ampak tudi za rešitev cele vrste perečih in velevažnih političnih vprašanj naše notranje in zunanje politike. O vspehu teh posvetovanj in pogajanj državnikov nam navad-nim zemljanom ni nič zanesljivo znanega. Kaj se je sklenilo o poljskem vprašanju in kaj glede mirovne-

ga vprašanja, se poroča le toliko, da je bil prihod po-svetovanj in pogajanj ugoden.

Spitzmüller — skupni finančni minister. Na mesto dosedanjega začasnega skupnega finančnega ministra grofa Buriana, ki je zajedno naš znanji minister, je imenovan za skupnega finančnega minist-ra bivši avstrijski finančni minister — baron Spitz-müller.

Delegacije. Več državnih poslancev, ki so čla-ni avstrijske delegacije, je izrazilo našemu zunanje-mu ministru grofu Burianu svoje obžalovanje, da jim ne da nobenih obvestil glede ukrepov v važnih vprašanjih naše zunanje politike ter so zahtevali pojas-nil, iz katerih vzrokov vlada ne skliče delegacij. Zu-nanji minister grof Burian je ob tej priliki razrazil svojo željo, da se skličejo delegacije čimprej in u-pa, da bodo sklicane že v drugi polovici meseca sep-tembra. Ako bi pa vsled zasedanja državne zbornice ne bilo mogoče sklicati delegacij, bodo pa sklicani člani odseka za zunanje zadeve delegacij, katere bo zaupno obvestil o vseh važnejših vprašanjih naše zunanje in notranje politike.

Ingredil lačnega prebivalstva v Beljaku na Ko-roškem. Dne 4. t. m. dopoldne so se zbrale beljaške žene v vrste in odšle pred okrajno glavarstvo pro-te-stirat proti draginji mesa. Tam so kratkoma dobile nepovoljen odgovor. Razjarjene žene so šle nato od trgovine do trgovine, razbijale okna in plenile živila. Zadržati jih ni mogla niti policija, niti vojaštvo. O-poldne je odšla množica na kolodvor z namenom, da dobi tam kak vagon živil. Zabranila je celo, da br-zovlak ni mogel oditi s postaje.

Spanija in Nizozemska proti Nemčiji. Kve so nemški podmorski čolni potopili v tej svetovni vojni eno četrtino španskih trgovskih ladij, kar Spanija v gospodarskem oziru hudo občuti, kajti njeno trgovs-ko brodogradnjo zdaleka ne zadošča potrebam države in ker Nemčija kljub ugovoru Spanije še vedno po-taplja španske ladje, so nastale v poslednjem času razmere med Spanijo in Nemčijo precej napete. V španskem ministrskem svetu se vrše v enomer dolgo-trajna posvetovanja, španska vlada je celo zagrozila Nemčiji, da se bo za vsako potopljeno špansko la-djo odškodovala z nemškimi ladjami, ki se nahajajo v španskih pristaniščih. Vrše se tajne pogajanja med špansko in nemško vlado. Nemčija odjenjuje in skuša ustreči španskim zahtevam, kajti Nemčiji bi u-tegnila biti Spanija s svojimi 20 milijoni prebiva-lcev zelo nevarna, ako bi postala njena sovražnica, kajti na francosko bojišče bi bila v stanu poslati — brez posebnih težav — čez 1 milijon mož. Pogajanja se nadaljujejo. Ker so nemški podmorski čolni dose-daj potopili že čez eno tretjino nizozemskih trgovskih ladij, je začela groziti Nemčiji še tudi Nizozemska. Ker je velik del javnega mnenja prebivalstva Spani-je proti Nemčiji, javno mnenje Nizozemske pa skore-do cela, se je bati najresnejših zapletljajev med Nem-čijo in imenovanimi državama.

546 umorov v Rusiji. Grozodejstva, umori in puni so v Rusiji na dnevnem redu. Iz maščevanja vsled umora Urickega so v Petrogradu usmrtili 512 oseb, da tako maščujejo njegov umor in da bi ne prišlo več do sličnega slučaja. V Smolensku so pa isto-časno usmrtili 34 protirevolucionarcev, med temi je bilo 34 veleposestnikov in bivši moskovski arhimandrit. Za slučaj, ako bi bil izvršen še kak napad na kakoga člana sedanje vlade, so sklenili, da usmrtilo 121 oseb, katere so že pozapri. Med temi se nahaja več bivših višjih ruskih častnikov, pet ruskih veli-kih knezov, nekaj bankirjev in mnogo drugih odlič-nih oseb. Vsa poročila iz Rusije soglašajo, da vla-dajo v državi razmere, ki v nobenem oziru ne zaos-tajajo za znano francosko revolucijo.

Tedenske novice.

† Župnik Alojzij Šuta. Dne 10. septembra je po daljši bolezni umrl v 53. letu svoje starosti ž. g. Alojzij Šuta, župnik pri Smarjeti pri Ptuj. Rojen je bil leta 1865 v prijaznem Sv. Boltenku v Slov. go-ricah, v mašnika posvečen leta 1889. Kot kaplan je služboval pri Sv. Marjeti pri Ptuj, kot kaplan in provizor v Sevnici do leta 1897, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Marjeti pri Ptuj. Pogreb se vr-ši v petek, dne 13. t. m., ob 10. uri dopoldne. Sveti-la mu večna luč!

Duhovne vaje za duhovnike se vršijo ta teden v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru. Udeležuje se jih le-po število duhovnikov. Duhovne vaje vodi ž. g. o. Bonifacij Vodermaier, dominikanez iz Gradca.

V kn. šk. dij. semenisce so bili nanovo spre-jeti: drugošolca: Franc Ferme od Sv. Stefana pri Zasmu in Bogomir Avsenak iz Rajhenburga; tretješolci: Maks Držečnik iz Ribnice, Jernej Černé iz Smartna v Rožni dolini in Jakob Dvor-sak od Sv. Barbare pri Vurberga ter petošolci Gregor Zafošnik iz Slov. Bistrice.

Vpisovanje na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Na Cesarja Franca Jožefa I. jubilejnim učiteljskim šolskih sester v Mariboru je vpisovanje za otroški vrtec, vadnico, meščansko šolo, priprav-nice in I. letnik šolskega leta 1918/19 v ponedeljek, dne 10. septembra od 8. do 12. ure. Sprejemni in penavljajni izpiti so 17. in 18. septembra. — Vodstvo.

Državna gimnazija v Mariboru. Sprejemni iz-piti za I. razred bodo v ponedeljek, dne 16. t. m., od točno 10. ure dalje; za ta izpit naj se učenci vpišejo najpozneje do dne 15. t. m. in sicer najkrajše s tem, da pošljejo gimnazijskemu ravnateljstvu zadnje šols-

Veleofenziva četverosporazumovih armad se na-daljuje z nezmanjšano silo od Yperna ob flandrijski belgijski meji proti do mesta Parroy ob francosko-lotarinški meji vzhodno od francoske trdnjave Nan-cy. Četverosporazumove armade so pridobile ozemlja na celi fronti za približno 10.000 štirijaških kilomet-rov. Nemške čete se sicer polagom, toda stalno umi-kaajo pred veliko premočjo četverosporazumovih ar-mad. Na črti med Ypernom in La Basse se bje boj za važno mesto Armentieres, kjer prodirajo Angleži v smeri proti velikemu mestu Lille. Najhujši boji se bjejo na črti Cambrai—St. Quentin—La-Fere vzhodno od Amiens, kjer so Nemci izgubili celo vrsto važnih postojank kot: Queant, Bapaume, Cambrai, Peronne in Ham ter stoji 4 km zahodno od velevaž-nega železniškega križišča St. Quentin. Na črti La-Fere—Laon—Reims so se Nemci umaknili med rekama Aisne in Vesle na severni breg reke Aisne. No-va boji so sedaj vsplameli celo ob francosko-lotarin-

ko spričevalo in kristni list, sami pa pridajo te k izpitu. Vpisovanje dosežanih gimnazijskih dijakov od 2. do 8. razreda bo dne 17. t. m., popoldne ob 4. uri. Prvošolci, ki so bili že meseca julija sprejeti, pridejo dne 19. t. m. naravnost v svoj razred in oddajo k otvoritveni božji službi. Pomavljani izpiti bodo dne 17. t. m., dodatni izpiti dne 16. t. m. Na novo vpisajoči dijaki drugih gimnazij se morajo oglasiti dne 17. t. m. v ravnateljevi pisarni. — Gimnazija se sedaj nahaja v lastnem poslopju, Nadvojvoda Evžena cesta 9.

Za Slovensko Stražo se je nabralo pri posiljanju gorjskih beguncev v Mozirju 122 K.

Slovenec v Nemčiji je začela bridka izguba. V nedeljo, dne 18. avgusta, je po štirimesečni težki bolezni, spravljen s sv. zakramenti, umrl v Gladbecku v Poranju rudar Frane Grossmann, predsednik slovenskega rudarskega društva sv. Barbare. Star je bil 53 let. Pogreb se je vršil v Gladbecku v soboto, dne 24. avgusta. Rajni je bil rojen dne 21. sept. 1865 v Raškem vrbu pri Radgoni. Poroden je bil s rojakinjo Ano Simonič. Leta 1901 je zapustil svojo domovino in je šel v Gladbeck. Kjer je deloval kot pričen rudar do svoje smrti. Pokojni Grossmann je bil voditelj gladbeških Slovencev, ustanovitelj slovenskega društva sv. Barbare in boter zastave rožniveenske bratovščine. Kot podpredsednik slovenskega društva je navduševal svoje rojake za Boga, za katoliško cerkev in za slovensko domovino. Kakor je govoril, tako je živel. Prav dobro je izpolnjeval svoje verske dolžnosti in je bil zvest ud evharističnega apostolstva za moške. Z vdanostjo v božjo voljo je prenašal svojo težko bolezen in večkrat je prejel sv. popotnico pred svojo smrtjo. Vrlemu možu blag spomin! Slovincem v Nemčiji naše sožalje!

Poletni čas. Ponedeljek, dne 16. septembra, se neha doba letošnjega novega poletnega časa. Imenovanega dne ob 5. uri zjutraj se kazalci vseh ur zopet pomaknejo za eno uro nazaj.

Sedemletni sinček hotel rešiti svojo mater. V **Mollu na Solnograškem** je **Troza Majen** pri pranju padla v močno naraslo rako Steyring. Njen sedemletni sinček, ki je bil pri njej, je skočil za njo v de-roče valove, da bi jorešil, a sta se po nesreči — oba potopila.

Gospodarske novice.

Preskrbite se za zimo! Soditi po sedajnem položaju bo prihodnja zima in spomlad zelo huda. Primanjkovalo bo živil. Svetujemo našim ljudem: Preskrbite se sedaj! Nakupite si, kar se da, seveda tako kakor znate in veste in po načinu, ki je dovoljen. Shranite pa dobro, da vam živit tatje ne ukradejo! Sušite sadje, kolikor morete.

Ne igrajte se z nami! Kmet iz St. Petra nize Maribora nam piše: Kako postopajo sedaj z nami živinski nakupovalci in komisije, ki določajo oddajo živine, je že od sile. Nič se več ne vpraša, ali rabiš živino doma ali ne, kar vzame se jo. Volov že sploh niti ni ena desetina tega, kar jih je bilo pred vojno. Sedaj moramo dati najboljše plemenite krave, telice in voličke. Biko so pa nam že itak večinoma vse poklali. Goveji zarod je že uničen. Na zimo ne bo mleka, ne mesa, spomladi pa bo ostala večina njiv neobdelanih. Pa lahko bi bilo drugače. Ob začetku te strašne vojne je na fronti in v zaledju poginilo in se proč zmetalo več mesa, kot se ga je zavžilo. Kje je bila naša vlada, da ni zabranila izvažanja naše živine med vojno izven naših državnih mej? Kje pa so naše oblasti, da še danes ne vidijo, kako se jemlje živina pri malih in pri srednjih posestnikih s kruto silo in brez usmiljenja, pri velikaših in meščanih pa ne. Gospodje, vse ima svoje meje! Ne drazite nas več! Izjemati se ne damo. Vse kar je prav!

Promet s sadjem. Država je letos zasegla tudi vse sadje, tako da ne sme nihče prosto prodajati pridelanega sadja, izvzemši v to pooblaščen nakupovalci. Za vsako pošiljanje sadja po železnici ali z vozom je potrebno posebno dovoljenje štajerske podružnice nakupovalnice za sadje in sočivje v Gradcu. Le pošiljate do 20 kg so do 1. oktobra t. l. proste tega prevoznega dovoljenja, toda pošiljate breskev in jabolk vseh vrst je treba priložiti tudi pri pošiljativah do 20 kg — prevoznico dovoljenje omenjene nakupovalnice. Množine do 20 kg se smejo torej prodajati vsakomur, čez 20 kg pa le v to pooblaščenim nakupovalcem.

Oddaja sene in slame. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Opolovano se dogajajo slučaj, ko vlagajo občine ali tudi posamezni kmetje prošnje ali ugovore zaradi previsoko predpisane množine sene in slame v Eggenbergu pri Gradcu. Opozarja se, da morajo biti vse tozadevne prošnje ali ugovori glede oddaje sene in slame vložene na dotično okrajno politično oblast, pod katero spada dotična občina, v kateri staneje vlagatelj prošnje ali pritožbe.

Oddaja sadnih dreves. Deželni odbor Štajerski bo slično, kakor v drugih letih, oddajal tudi letos razna sadna drevesa, kot jabolka, hruške, lesnike in kostanje iz svojih drevesnic v Celju, Brucku in Gleisdorfu in sicer tri četrtine sadnih dreves po znižani ceni 3 K za 1 komad, toda samo za kmetijske sadjerejce, za nekmetijske pa po 5 K za 1 komad. V te zneske pa stroški prevažanja niso všeti. Naročila sprejema štajerski deželni odbor pod pogojem, če je naročilo priloženo potrjeno od dotične občine, da je prošnik kmet v dotični občini. Ako bi pa naročnik rabil sadna drevesa že v tem letu, se mora to v prošnji razločno navesti in prošnjo vložiti do dne 15. oktobra t. l. Več kakor 120 komadov ne dobi eden in isti naročnik, naročena drevesa pa mora naročnik nasaditi na lastni zemlji. Naročila se sprejemajo samo proti plačilu v gotovini. Ako bi pa kakor naročene vrste sadje ne bilo več, bi naročnik do-

bil kako drugo slično vrsto sadnih dreves. Morebitne pritožbe je vložiti takoj po prejemu sadje na podstavo dotične drevesnice, kajti na pozneje došle se bi deželni odbor ne oziral. Pripomni se, da so po šle sleden vrste jabolčnih sadnih dreves: Beli astrahan, gravensteiner, prestolonaslednik Rudolf, rdeča lisasta lesnika, Huberjeva močna jabolka, Danziger, žolto žlahtno jabolko, Landsberger renet, zimsko zlata parmena, rdeči jesenski kalvil. Hruškina drevesca: Postrovčoka, Williamova Kristijanovka, Olivier de Serres, salpurgerica, zimsko dehanška, jelonka, boskovska podolgasta in štajerska moštnica.

Štajerski deželni zavarovalni zavodi. Ze namenjena zavarovalnica deželnih zavarovalnih zavodov je že pričela s poslovanjem v Gradcu, dež. dyorec, Landhausgasse št. 7, I. nadstropje. Sporazumeno s tem zavodom se je istotam ustanovila tudi zveza kmetijskih zadrug, zavarovalni oddelki štajerskih deželnih zavarovalnih zavodov, vsled česar se je zlasti za kmetijske sloje ustanovil osrednji urad, ki bo dajal bodisi glede že obstoječih, bodisi glede novih zavarovanj brezplačno in neobvezno pojasnila vsem članom zveze, vsled česar bodo njih interesi v vseh zavarovalnih zadevah zastopani brezplačno. Z ozirom na zelo zmerne zavarovalnine in druge ugodnosti, kot n. pr. pravica do dividend že enoletni dobi kot član in zlasti z ozirom na posebno varnost kot javni zavod, je pričakovati zelo ugodnega razvoja tega deželnega zavoda. Podrobno naznanilo na inšeratni strani te številke.

Maribor. Odkar je nemška svojat začela tako ostudno ropati kmetijske vozove s sadjem, opažamo, da pripelje le malo kmetov sadje in živila na trg. — Klin s klinom! Dobro za dobro! Hudo za hudo!

St. III v Slov. gor. V St. Ilju se pripravajo in so se že prirejale imenitne slovesnosti. Pa take še kmalu ni videl St. Ilj, kakoršno smo obhajali zadnjo nedeljo, dne 8. septembra, na rojstni dan Matere božje. Sama božja Porodnica je morala tega dneva vesela biti. Izvršilo se je namreč slovesno blagoslov-anje zastave Marijine fantovske družbe. Naše šare se je s posebno vneto lotil vsenemški protestantizem, ki dela na to, da bi naše ljudi potujčil in poluteranil. Zato moramo od naše strani delovati na vse načine, da utrdimo v naših ljudeh katoliško in narodno misel. Lahko rečemo, da se tudi v tem oziru od merodajnih strani zgodi kolikor mogoče. Seveda kapitala nimamo na razpolago, nemoralnih sredstev pa se ne bomo posluževali. Pa navdušuje in izobrazuje se naše ljudstvo, kolikor je v današnjih razmerah mogoče. In, hvala Bogu, smelo lahko rečemo, naši ljudje se držijo z malimi izjemami, ki ne pridejo v poštev, izvršno. — Ze predpoldne dne 8. septembra so oznanjevali gromeci topiči, da bo danes v St. Ilju nekaj izvanrednega. Popoldne okoli 3. ure se je že začelo zbirati na stotine ljudstva blizu cerkve. Iz župnišča se je vršila slovesna procesija z godbo na čelu v cerkev. Za še nerazvito zastavo je korakala duhovščina in boter, g. Janez Polak, veletržec v Strihovcu. Ta veliki dobrotnik cerkve je v vojski izgubil edinega sina, svoj up in ponos. Ker nima otrok, pa je hotel fante Marijine družbe s tem, da je prevzel botrištvo zastave, nekako duhovno posinoviti. V polni cerkvi je imel slovesni govor profesor bogoslovja iz Maribora g. dr. Lukman, ki je pred vsem razlagal pomen obeh podob na zastavi, podobo sv. Alojzija in Marijinega prečistega srea. Po pridigi se je razvila zastava in blagoslovila po vlč. g. dekanu jareninskem. Zastava, krasno delo šolskih sester v Mariboru, je vse gledalce razočarala. Kaj tako lepega je malokje videti. Po blagoslovljanju, med katerim je godba svirala, so se v zastavo, kakor običajno zabijali žrebci. In vsak zabijalec je povedal kak tehten, pomemben rek. Gospod dekan jareninski je rekel: „Marija, na tebe stavimo vse svoje upanje“, g. Polak: „Po Mariji k Jezusu“, g. župnik šentiljski: „Marijina fantovska družba v St. Ilju v Slov. gor. naj živi, raste in procvita“, g. profesor dr. Lukman: „Z ljubljnim sinom nas blagoslovi Mati Marija“, g. domači kaplan, ki je s hvalevredno vneto delal za to slovesnost, pa reče: „Marija, tebi ostanemo zvesti do smrti.“ Zdej se je vršila procesija k Marijinemu oltarju: godba je svirala slovesno koračnico. Pri Marijinem oltarju se je vršil slovesen sprejem fantov v Marijino družbo. Na koru se je zapel slavospev „Magnificat“ (Moja duša poveljuje Gospodu itd.). Na koncu so bile slovesne večernice. Mogoče bo si kdo mislil, poročilo od take slovesnosti ne spada v narodno-politični list. Mi pa smo tega mnenja in prepričanja, kar je tudi skušnja potrdila: Bolj ko bomo na naši meji utrjevali in širili Marijansko kraljestvo, Marijanski duh, bolj bomo tudi utrjevali narodni življenj. Naše cerkveno delovanje gre roko v roki z narodnim. Ko bi enkrat cerkev nehala tu delovati, je naše ljudstvo izgubljeno. Zato pa se je po cerkveni slavnosti vršila v Slovenskem Domu majhna narodna prireditev. Slavnosti so se tudi udeležili Nemci in bili so polni hvale, ker jih ni nihče žalil ali izzival.

Ljutomer. Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 15. t. m., ob 4. uri popoldne, takoj po večernicah, v telovadnici Frane Želovca Šole dobrodelni koncert in sicer za naše ostale vojske in območne šole. Spored je zelo obširen in vseživljenjski. Vstopnina: 1. sedeži 4 K, II. sedeži 3 K, III. sedeži 2 K, stojšča 1 K. Po sporedu sračaj. Preskrbljeno bo tudi za koračnice. Koncert se bo od vsakem vremenu.

Ljutomer. Lansko leto, ob začetku adventa, je bila najdena denarnica z nekoliko denarjem na trgu v Ljutomeru. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v župnišču v Kapeli.

Breg pri Ptuj. Če je podpora kaj vredna, se vsakdo rad za njo oglasi in potrudi. Vsiljena podpo-

ra ni kaj prida. Okoli magistrata in občinskega urada moramo lažiti in tam prosjati za vsako najmanjšo stvar, le posilninska kulturna podpora se je na Bregu v imenu rajnega Straselilla radodarno vsiljevala. V županovem imenu je policaj v uniformi in s sabljo hodil na lov od hiše do hiše in zahteval, da mora otrok priti v šulterajnsko solo. Ko so naložili dovolj otrok, so bili vsi vsenemški korporali in trjatarji veseli, posebno še stari Vindiš, ker bo dobil obresti od tistih za nemško solo posojenih tisočakov. Kaj koga briga, mislijo vsi ti očanci, če slovenski otroci slovenski čitati in moliti ne znajo! Rajni sta starega Vindiša na onem svetu za vse posilninske pristase moli, to je njihova tolažba. No, če bi tam v Hloziah grob odprli, bi se gotovo prepričali, da se je rajni duhovnik Vindiš še v grobu obrnil, da ne gleda proti kraju, kjer so se vzdali Vindiševi tisočaki v sramoto slovenskega naroda. Andreje, jervlejo še kaj za našo dijaško kuhinjo v Ptuj in slovensko solo v Mariboru, da ne bo žalosten spomin na tvoje ime! Vidiš, kako se godi na Bregu posilninskim hišam? Bog nas varuj takih kazni in take kuge! Zato mislimo, da novi župan Kos ni pozabil svojega rojstnega kraja in svojih Slovenskih gor in da kot pekarski mojster ve, da sta kruh in pravica potrebna tudi slovenskim otrokom. Začnite torej v Soli slovensko dečo tudi slovenski učiti in pri občinskem uradu z ozirom na ogromno večino slovenskih prebivalcev tudi slovenski uradovati! Naj bo pravica za Nemca in Slovence!

Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah priredi dne 15. in dne 22. t. m., popoldne po večernicah, v prostorih g. Pfeifer troježansko igro „Vaški skopuh“ s petjem in šaljivim prizorom. Kdor želi nekoliko pozabiti vsakdanje težave, naj pride in ne bo mu žal!

Slov. Bistrica. Učiteljica Lesher je še vedno nastavljena na slovenski šoli v Slov. Bistrici, dasiravno smo vsi starši do grla siti vsenemske agitacije te Bismarckove častilke. Naša potrpežljivost je že itak prevelika! Kaj bi n. pr. napravili v kakem nemškem mestu, če bi učiteljica nemške šole bila agitatorica jugoslovanskega gibanja? Izginiti bi morala kar čez noč. A pri nas drži oblast to vsenemko, dasiravno ji je znano, da je ona duša vseh vsenemških društev in da vlada med slovenskimi starši veliko razburjenje proti njej.

Sv. Križ tik Slatine. Prihodnjo nedeljo, dne 15. septembra, se vrši pri nas velik mladeniški shod za mladeniče rogaške dekanije. Ob dveh popoldne bo pridiga za mladeniče, nato slovesne večernice. Od 3. do 5. ure popoldne pa se vrši v društvenem domu mladeniško zborovanje z govori, deklamacijami in s petjem mladeničev. Petje oskrbi križevski moški zbor. Mladeniči domači in iz vseh župnij rogaške dekanije, na veselo svidenje! Shod naj jasno pokaže, da še mladeniško gibanje kljub vojni živi in krepko vnema naš mladi naraščaj. Na shodu bomo z velikim veseljem pozdravili tudi moške, ki se naj prepričajo, kako mladeniči gorijo za naše velike cilje.

Dobrna. Naša Hranilnica in posojilnica ima dne 15. t. m., ob 9. uri predpoldne, svoj redni občni zbor. Dnevni red po navadi, samo pravila se bodo morala spremeniti. V slučaju nesklepčnosti se vrši 4 ure pozneje občni zbor na glede na število navzočih zadržnikov. — Načelstvo.

St. Pavel pri Preboldu. Ciril in Metodova podružnica v St. Pavlu pri Preboldu ponovi na splošno željo šaloigro „Cigani“ v nedeljo, dne 15. t. m., ob treh popoldne, v poprejšnjih prostorih. Čisti dobitek je namenjen slovenskim osepelim vojakom, slo. šoli v Mariboru in drugim dobrodelnim namenom.

Gorica pri Petrovčah. Prominul je starček 90 let Matevž Steiner, posestnik na Gorici. Bil je mož plemenitega značaja, kateremu je zlasti sedajna vojna zadala težke udarce. Imel je dva sina, katere je oba moral žrtvovati na oltar domovine. Prvi, Vinko, dobro znani predavatelj na raznih podučnih kmetijskih shodih po Sp. Štajerskem, je podlegel bolezni v srbskem vjetništvu, drugi sin, Jožef, ki bi naj bil naslednik očetov na lepem posestvu, se pogreša že od začetka vojne. Tako je moral blagi oče do svoje visoke starosti sam voditi gospodarsko s pomočjo svoje žene. Edino veselje in tolažbo so mu bili otroci njegove edine hčerke, omožene z Martinom Drev, ki pa se tudi že nahaja čez tri leta v ruskem vjetništvu. Pripravljali se je starček na smrt že dolgo in jo je sprejel tako, kot bi šel na odpočitek k svojemu prijatelju. Tekom 14 dni po njegovi smrti pa je izdihnila svojo mlado dušo njegova osemletna vnukinja Angelica. Umrla je na vnetju ledvic. Spočijta se torej, blagi oče, od težkih dni v življenju, in ti, ljuba Angelica, prosí tam za vse one, ki za Vaju žalujejo. Spavajta sladko!

Gornji Grad. Požarna bramba v Gornjemgradu priredi v prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldne, slavnost z igro, godbo, petjem, srežolovom itd. Slavnost se vrši v Čitalnici in v prostorih Mi-kuš. Vabimo vsa sosednja društva in prijatelje godbe in petja, da se udeležijo. — Odbor.

Polzela. Velik romarski shod na Oljski gori p. Polzeli se vrši letos v nedeljo, dne 15. septembra. Za spovedovanje v soboto in nedeljo je dobro preskrbljeno. Pridite, pobožni romarji od blizu in daleč, da si v skupni, pobožni molitvi izprosimo pri sv. križu na Oljski gori od Kneza miru po priprošnji Kraljice miru že od vseh tako silno zaželeni mir.

Sv. Peter pod Sv. gerami. V nedeljo, dne 15. t. m., bo na Svetih gorah sklepna romarska pobožnost. Pri tej priliki se bo slovesno blagoslovila zastava šeststajerske dekliske Marijine družbe. Pri pomenav. opravilu bo imel svečanostni govor prof. dr. Hohnicec. Marijini častilci in častilke, zlasti bližnje Marijine družbe in dekliske zveze, pridite počastiti Mater božjo svetogorsko!